

Одеська обласна організація

Інформаційний бюлетень

№ 46

Грудень 2020 р.

Працівник захворів на COVID-19.

Інструкція для керівника

Працівник захворів на COVID-19. Інструкція для керівника

Отже, для керівника підприємства, установи важлива оперативна реакція на факт захворювання працівника, взаємодія структурних підрозділів. Від злагодженості працівників залежить мінімізація подальшого поширення інфекції.

Тому дуже важливо, щоб кожен знав:

- як діяти у випадку своєї хвороби або хвороби підлеглого на COVID-19;
- яких додаткових заходів ужити, щоб зупинити поширення інфекції на підприємстві, установі.

Нормативні акти не прописують, як діяти кадровій службі, коли в колективі хворий на COVID-19.

Працівник телефоном повідомив, що тестування підтвердило COVID-19. Нагадайте працівнику — він має звернутися до сімейного лікаря та оформити листок непрацездатності.

Опитайте, з ким із колег і коли саме працівник контактував до появи симптомів. Це стане в нагоді, коли почнеться епідеміологічне розслідування.

Оплатіть закритий листок непрацездатності залежно від страхового стажу або в розмірі 100% середнього заробітку, якщо працівник має на це право ([ч. 1 ст. 24 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування»](#) від 23.09.1999 № 1105-XIV; далі — Закон № 1105).

Допоможіть епідеміологу з епідеміологічним розслідуванням

Довідалися, що в колеги позитивний тест на COVID-19, — не зволікайте. Підготуйтеся до епідеміологічного розслідування. Якщо швидше відреагуєте, то більше шансів, що хвороба не заскочить інших працівників.

Не чекайте, поки інформація про хворого колегу пройде належний шлях до Територіального лабораторного центру МОЗ (ТЛЦ). Головний державний санітарний лікар України Віктор Ляшко радить діяти таким чином: самим зателефонувати до ТЛЦ, повідомити, що в колективі є працівник із позитивним тестом на COVID-19.

ДУ «Одеський обласний лабораторний центр МОЗ України» знаходиться за адресою: 65974, м. Одеса, вул. Івана та Юрія Лип, 5а, тел. (048)7641685, електронна адреса: cdesic@ukr.net.

Територіальний лабораторний центр МОЗ (ТЛЦ) отримує інформацію про позитивні результати тестів на COVID-19 та доручить епідеміологічне розслідування епідеміологу, закріпленому за територією, де розташоване ваше підприємство.

Керівник ТЛЦ визначить епідеміолога, який:

- відкриє та закриє вогнище;
- порекомендує, кому з контактних треба йти на самоізоляцію, а кому ні.
-

Повідомили ТЛЦ про хворого працівника, але так і не дочекалися епідеміолога? Телефонуйте на Гарячу лінію МОЗ — **0 800 505 201** або до Департаменту охорони здоров'я облдержадміністрації. Це в інтересах підприємства. Що швидше контактні особи підуть на самоізоляцію, то менший ризик для інших колег.

Складіть примірний список контактних працівників

Поки чекаєте на епідеміолога, проведіть власне розслідування та складіть список працівників, що контактували з хворим.

Кого вважати контактною особою (за критеріями МОЗ):

- проживає в одному домі з хворим на COVID-19;
- мав прямий фізичний контакт з хворим на COVID-19 (наприклад, через рукостискання);
- мав контакт із слизовими виділеннями з дихальних шляхів хворого на COVID-19 (наприклад, перебування в зоні пацієнта під час кашлю, чи доторкування руками до використаних серветок) та не використовувала засоби індивідуального захисту;
- контактував із хворим на COVID-19 на відстані до одного метру протягом 15 хвилин і більше, за умови не використання відповідних засобів індивідуального захисту або з підозрою щодо неправильного їх використання (наприклад, порушення цілісності рукавичок);
- перебував у закритому середовищі (наприклад, аудиторія, кімната для засідань, зал очікування закладу охорони здоров'я) із хворим на COVID-19 протягом 15 хвилин і більше на відстані менше одного метру;
- медичний працівник або інша особа, яка надає медичну допомогу або проводить догляд за хворим на COVID-19;
- працівники лабораторій, які обробляють зразки з дихальних шляхів отримані від хворих на COVID-19;

- працівники патологоанатомічних/судово-медичних бюро/відділень, які безпосередньо брали участь у розтині тіла, в тому числі взятті зразків для проведення - ПЛР-дослідження навіть за умови використання відповідних засобів індивідуального захисту;
- мав контакт в літаку в межах двох сидінь (у будь-якому напрямку) з хворим на COVID-19, супутники подорожі;
- член екіпажу, який проводив обслуговування в салоні літака, де знаходився хворий; якщо тяжкість симптомів (наприклад, частий кашель) або переміщення особи вказують на більш велику зону ризику щодо зараження, пасажери, які сидять у всій секції, або всі пасажери повітряного судна можуть вважатися контактними.

Передайте список контактних осіб епідеміологу.

Особи, які мали контакт із пацієнтом з підтвердженим випадком COVID-19, підлягають **самоізоляції**. Виняток — особи, які під час виконання службових обов'язків використовували засоби індивідуального захисту (ЗІЗ) відповідно до рекомендацій щодо їх застосування ([пп. 1 п. 20 Постанови КМУ «Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» від 22.07.2020 № 641](#)).

Відповідно до [Постанови Кабінету Міністрів № 211](#) (з урахуванням змін) до переліку осіб, які потребують самоізоляції належать:

- особи, які мали контакт з хворим на COVID-19, крім осіб, які перебували у засобах індивідуального захисту у зв'язку з виконанням службових обов'язків;
- особи, щодо яких є підозра на інфікування, або особи, які хворіють на COVID-19 та не потребують госпіталізації.

Отже, працівники, які потребують самоізоляції, зобов'язані постійно перебувати у визначеному ними місці самоізоляції, утримуватися від контакту з іншими особами, крім тих, з якими спільно проживають.

Строк самоізоляції може бути меншим за 14 днів.

Категорії осіб, які підлягають самоізоляції, визначає [пункт 20 постанови КМУ «Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої](#)

[респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2»](#) від 22.07.2020 № 641 (далі — Постанова № 641).

Зобов'язання щодо самоізоляції припиняється автоматично після закінчення строку самоізоляції.

Хоча загальний строк самоізоляції становить 14 днів, лікуючий лікар може змінити його відповідно до галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я ([абз. 2 п. 23 Постанови № 641](#)).

Строк, на який видали листок непрацездатності, залежить від дати, коли працівник контактував із хворим на коронавірус.

В [Інструкцію № 532](#) не внесли норми, як позначати у ЛН причину непрацездатності для осіб, які перебувають на самоізоляції під медичним наглядом. Але лікарі отримали директиву від МОЗ, що такі ЛН мають бути з відміткою «самоізоляція від COVID-19 — 11». Таку причину непрацездатності лікар дописує власноруч, адже на бланку ЛН немає цієї фрази, щоб її підкреслити.

Працівнику, який під час самоізоляції захворів на коронавірус, повинні закрити ЛН із самоізоляції з причиною непрацездатності «11» та відкрити інший первинний листок непрацездатності з причиною непрацездатності «захворювання загальне — 1».

Чи обов'язково працівнику відкривати листок непрацездатності на час самоізоляції?

Ні. Працівник не зобов'язаний звертатися до лікаря, щоб оформити листок непрацездатності, якщо захворів або перебуває на самоізоляції під медичним наглядом. Це його право, а не обов'язок.

Права, обов'язки та відповідальність застрахованих осіб визначає [стаття 16 Закону № 1105](#).

Застраховані особи мають право, зокрема, на отримання у разі настання страхового випадку матеріального забезпечення, страхових виплат та соціальних послуг, передбачених [Законом № 1105](#) (п. 2 ч. 1 ст. 16 Закону № 1105)

Працівник захворів на COVID-19. Інструкція для кадровика

Обов'язки застрахованої особи перелічені у [частині 2 статті 16 Закону № 1105](#).

Серед них:

-надавати страхувальнику, страховику достовірні документи, на підставі яких призначають матеріальне забезпечення та надають соціальні послуги відповідно до [Закону № 1105](#);

-дотримуватися режиму, визначеного лікарем на період тимчасової непрацездатності.

Стаття 16 не містить обов'язку для працівника оформити листок непрацездатності у разі настання страхового випадку.

Застрахована особа несе відповідальність згідно із законом за незаконне одержання з її вини матеріального забезпечення та соціальних послуг за соціальним страхуванням через підроблення, виправлення в документах, подання недостовірних відомостей тощо ([ч. 3 ст. 16 Закону № 1105](#)).

Якщо протягом 12 місяців перед настанням страхового випадку страховий стаж становить менше 6 місяців, то незалежно від загального страхового стажу особа отримує допомогу не більшу, ніж розраховану з мінімальної зарплати ([п. 4 ст. 19 Закону № 1105](#)).

До речі, а скільки лікарняних відкриють особі у зворотній ситуації — якщо вона спершу хворіла на загальне захворювання, а під час хвороби її визнали контактною особою?

За необхідності така особа теж отримає **два** листки непрацездатності.

Наприклад, під час хвороби працівника на грип член його сім'ї захворів на COVID-19. Працівника визнали контактною особою. Після одужання від грипу йому закриють ЛН з причиною непрацездатності «1» та за потреби відкриють новий, де зазначать причину непрацездатності «11».

Узгодьте з контактними працівниками, як оформите самоізоляцію.

Є щонайменше чотири варіанти, щоб оформити відсутність на робочому місці працівника, який має піти на самоізоляцію.

1. Дистанційна робота

Якщо працівник може працювати вдома, запропонуйте дистанційну роботу. Повідомте працівника, що так він не втрачатиме заробітку. Дистанційну роботу табелюють і оплачують як звичайні робочі дні.

Запропонуйте працівнику на час дистанційної роботи запровадити гнучкий режим робочого часу. Особливо цю пропозицію оцінять працівниці, які мають дітей. Працівник зможе працювати, коли зручно, а якість роботи не постраждає.

Складіть наказ про дистанційну роботу на час самоізоляції. Ознайомте працівника з наказом.

2. Листок непрацездатності

Якщо дистанційна робота неможлива, повідомте працівника — він може отримати листок непрацездатності на період самоізоляції під медичним наглядом ([п. 5-1 ч. 1 ст. 22 Закону № 1105](#)), але втратить у заробітку. Такі лікарняні оплачують у розмірі 50% середньої зарплати/доходу незалежно від страхового стажу ([ч. 2 ст. 24 Закону № 1105](#)).

Виняток — медичні працівники. Вони отримують допомогу з тимчасової непрацездатності на період самоізоляції у розмірі 100% середньої зарплати/доходу незалежно від страхового стажу ([ч. 2 ст. 24 Закону № 1105](#)).

Поясніть працівнику, що він повинен звернутися до сімейного лікаря. Сімейний лікар оформить листок непрацездатності ([п. 5.2 Інструкції про порядок видачі документів, що засвідчують тимчасову непрацездатність громадян](#), затвердженої наказом МОЗ від 13.11.2001 № 455).

Допоки працівник не надасть листок непрацездатності, табелюйте кодом «НЗ» (відсутність з нез'ясованих причин).

Отримали листок непрацездатності? Зверніть увагу на позначку про причину непрацездатності. Лікар має вказати «самоізоляція від COVID-19 — 11». Підготуйте скоригований табель обліку використання робочого часу: період самоізоляції позначте кодом «ТН» (оплачувана тимчасова непрацездатність).

3. Відпустка

Працівник не хоче звертатися до сімейного лікаря? Запропонуйте оформити відпустку:

- щорічну чи додаткову працівникам, які мають дітей;
- без збереження заробітної плати за згодою сторін на час карантину на підставі [частини 3 статті 26 Закону України «Про відпустки»](#) від 15.11.1996 № 504/96-ВР (*дали* — Закон про відпустки).

Оптимальний варіант — щорічна відпустка чи додаткова відпустка працівникам, які мають дітей. Так працівник не втратить заробітку.

Як діяти, якщо працівник захворів або пішов на лікарняний під час відпустки?

Вид відпустки	Що зробити кадровику	Підстава	Що порадити працівнику
Щорічна Додаткова на дітей	Продовжити відпустку на кількість днів непрацездатності, що припали на період відпустки, або перенести на інший період	п. 1 ч. 2 ст. 11, ч. 7 ст. 20 Закону про відпустки	Обов'язково оформити лікарняний у разі хвороби — він буде підставою продовжити або перенести відпустку
Без збереження зарплати	Не оплачувати періоду тимчасової непрацездатності, що збігся з відпусткою	п. 6 ч. 1 ст. 23 Закону № 1105	Написати та передати заяву про переривання відпустки — тоді лікарняний буде підставою отримати допомогу з тимчасової непрацездатності

4. Відсутність з поважних причин

Працівник не скористався правом оформити листок непрацездатності та відмовився оформити відпустку? Перебував весь час вдома, симптоми хвороби за два тижні не з'явилися.

Коли строк самоізоляції сплине, запропонуйте працівнику написати пояснення. Визнайте причину відсутності на роботі поважною. Складіть скоригований табель — дні відсутності позначте кодом «І» (інші причини неявок). Дні відсутності не оплачуйте.

Не звільняйте такого працівника за прогул. Не застосовуйте до нього інших заходів дисциплінарного впливу. Оформити листок непрацездатності — право працівника, а не обов'язок. Якщо працівник оскаржить в суді наказ про звільнення або оголошення догани, суд скасує такий наказ.

[Чи мусить працівник надати негативний ПЛР-тест, щоб вийти на роботу після одужання від COVID-19?](#)

Працівник, який перехворів на COVID-19, не повинен надавати негативний результат ПЛР-тесту для допуску на роботу, тому що це суперечить законодавству. Закриття лікарняного може відбуватися з трьох причин, які чітко прописані у стандарті медичної допомоги хворим на COVID-19: коли проходить 10 днів з першого дня симптомів, і впродовж цих 10 днів є три дні,

у яких відсутні симптоми, це є підставою перевести сімейному лікарю хворого у категорію одужавших та закрити лікарняний. Друге - це 10 днів від моменту отримання позитивного результату методом ПЛР, і, знову ж таки, впродовж цих 10 днів є три дні, коли у людини відсутні симптоми", - розповів Ляшко.

Також, за його словами, третій варіант закриття лікарняного - це негативний ПЛР-тест.

"Тому при закритті лікарняного не повинно бути ніякого булінгу. Ми можемо спокійно допускати до колективу людей, які перехворіли...", - сказав Ляшко.

Насамкінець

Кожен із нас має докласти максимум зусиль, аби захистити себе та колег від інфікування. Подбайте про профілактику у вашому закладі.

Підготувала завідувач відділу соціально-економічного захисту працівників

Подгорець В.В.